

ZORGVISIE OP ONZE SCHOOL SFS BURST (aangepast schooljaar 2020 – 2021)

Onze zorgvisie wordt sinds schooljaar 2019-2020 aangevuld met de bouwstenen zorg, conform het nieuwe zorgvademeccum

Basis van onze zorgvisie

Om te komen tot een schooleigen visie van zorg willen wij graag vertrekken vanuit volgende basis:

Opdrachten voor het Katholieke Basisonderwijs in Vlaanderen → hier lezen we:

“Een katholieke basisschool spant zich in voor een gelukkig leven voor alle kinderen.

Ze wil alle kinderen optillen naar een hoger ontwikkelingsniveau en hen vaardig maken voor een betere toekomst.

Leerkrachten werken aan de ontplooiing van kinderen vanuit een pedagogie van de hoop en met een brede zorg.

Opdat alle kinderen optimale groeikansen zouden krijgen, moet het team zijn onderwijs afstemmen op de zorgvragen van de kinderen.”

Ignatiaans opvoedingsproject

Wij baseren ons op de tien ‘bewegingen’ welke een engagement en dynamiek uitdrukken en een leidraad bieden voor het pedagogisch handelen.

Binnen de beweging ‘zorg dragen voor leerlingen’ lezen wij:

“Ignatiaanse opvoeding veronderstelt een individuele aandacht en zorg voor onze leerlingen en een volgehouden concentratie op hun ontwikkeling. We proberen de leefwereld, de talenten en de beperkingen van iedere leerling zo goed mogelijk in te schatten. Hierop stemmen we de didactisch – pedagogische aanpak af. Waar nodig, zullen we differentiëren. Alleen een leerling die zich op een aangepaste manier aangesproken weet, kan immers vorderingen maken. ...”

Op onze eigen school interpreteren wij het ignatiaans opvoedingsproject als volgt

“Wij willen een kindvriendelijke school zijn, waar het kind centraal staat en waar onze aandacht vooral gaat naar de “totale ontplooiing”. De verstandelijke ontwikkeling van het kind dient gepaard te gaan met een alzijdige zorg voor de totale mens.”

“Wij willen samen op zoek gaan naar de mogelijkheden en talenten van elk kind, dit om zoveel mogelijk kinderen zover mogelijk te brengen.

Wij willen kinderen aanvaarden in hun eigenheid, openstaan voor vragen, kunnen luisteren, gevoelig zijn voor hun grote en kleine problemen, ... om hun te helpen in de groei naar verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, weerbaarheid en een gevoel van solidariteit.”

- *we willen rekening houden met de eigenheid van elk kind*
- *de leer- en ontwikkelingskansen van elk kind bevorderen, met speciale aandacht voor kansarme (autochtone en allochtone) leerlingen*
- *uitsluiting en discriminatie vinden geen plaats binnen onze school. Solidariteit en samenwerking krijgen bij ons prioriteit.*

Hoe realiseren?

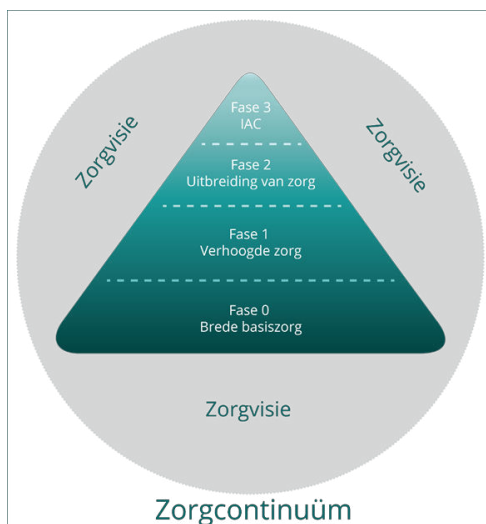
- **Niet enkel theorie** → goede sfeer in de praktijk van dagelijkse schoolleven, voorleven van waarden is belangrijker dan woorden, geëngageerde en bezielde leerkrachten, eigenheid van de leerkrachten en leerlingen is belangrijk
- **Leven met een droom** → taak waarvoor men zich kan inzetten is belangrijk, doel hebben in het leven. Geraakt worden om zich in te zetten voor al wat goed is om gewetensvolle mensen te zijn die zorg dragen voor anderen want op die manier proberen we de droom van Jezus waar te maken.
- **Positief denken** → geduld, mildheid, zin voor humor, tevredenheid, vergevingsgezindheid zijn belangrijk om gelukkig te zijn en aan opvoeding te doen. Niemand is volmaakt, maar we proberen in de goede richting te stappen met hetzelfde doel voor ogen nl. dat iedereen het goed heeft op onze school. We proberen steeds de moed te hebben om verder te gaan ook wanneer het eens minder goed lukt.
- **Samenwerking ouders en school** → goede samenwerking is noodzakelijk. Zelfde waarden worden voorgeleefd.

Ons zorgbeleid een continuüm

Ons zorgbeleid is opgebouwd als een continuüm, bestaande uit 4 fasen.

De zorgwerking vloeit over naar een intensievere vorm van zorg, indien dit nodig is.

Onze zorgvisie wordt gedragen door het voltallig team en zij gaan hiermee in de praktijk aan de slag.

Fase 0 : BREDE BASISZORG

Goed onderwijs voor alle leerlingen en door alle leerkrachten is het centrale uitgangspunt.

De leerkracht doet ertoe en zijn aanpak maakt het verschil. Vertrekkende vanuit de Zill doelstellingen willen we onze leerlingen 'Zin in leren – Zin in leven' bieden.

De brede basiszorg fungeert als steunpilaar binnen onze zorgwerking. Hoe beter we deze uitbouwen, hoe minder leerlingen nood hebben aan de uitbreiding van zorg of verhoogde zorg.

Op deze manier willen wij onze zorgwerking op onze school ook deels benaderen: wanneer de leerlingenbegeleider een ondersteunende rol kan bieden, zorgt dit voor een preventieve aanpak.

Krachtige leeromgeving voor alle leerlingen

Alle kinderen hebben recht op goed onderwijs en een veilige, zorgzame leeromgeving.

Wij willen kinderen de kansen geven die zij verdienen. We hebben aandacht voor elk kind en gaan ervan uit dat elk kind uniek is en zijn eigen talenten heeft.

Concreet betekent dit:

- Krachtige leeromgeving aanbieden
- De leerkracht houdt rekening met de beginsituatie van elk kind
- Uitgaan van de positieve punten van elk kind – aandacht voor een positief zelfbeeld
- De leerkracht maakt gebruik van meerdere werkvormen om in te gaan op de verschillen tussen de leerlingen en differentiatie mogelijk te maken
- De leerkracht zorgt voor structuur in het aanbieden van de lessen en leerinhoud (aanduiden van de belangrijke zaken, kernwoorden aan het bord, instructieverwerking, reflectie, ed)
- De leerkracht staat open voor meningen, ideeën en gevoelens van alle leerlingen
- Betrekken van de ouders via verschillende kanalen: info – avond, oudercontact, agenda, schoolpoortcontacten, mail ed

Afstemmen van de behoeften van de leerling

De leerkracht werkt gericht en biedt zo optimale onderwijskansen voor een brede ontwikkeling van elke leerling. We geloven in de groeikracht van elke leerling.

Door de ontwikkeling van de leerlingen systematisch op te volgen kan de leerkracht gericht inspelen op de onderwijsbehoeften van elke leerling.

Hoe volgen wij de stappen die een leerling zet in zijn ontwikkeling:

- doelgerichte observatie
- toetsen en rapport
- LVS (deze toetsen worden 2 keer per jaar afgenomen in alle leerjaren, begin en midden schooljaar.)
- LVS evalueren → wanneer een leerling minder goed scoort op de LVS toets (zone D en E) *wordt een Questi test afgenomen → duidelijk bekijken waar de moeilijkheden zich bevinden?*
- Socio – emotionele ontwikkeling
- Overleg tussen lkr
- Overleg met leerlingen en/of ouders
- Kindgesprekken
- Leerlingdossier

Als een leerling opvalt omdat deze anders, sneller of langzamer ontwikkelt wordt deze zorg door de leerkracht geanalyseerd dit om de onderwijsbehoeften te achterhalen en om interventies te plannen.

Voorbeelden van interventies die op onze school worden genomen:

- Instructie voor een klein groepje leerlingen herhalen
- Drie sporen beleid
- Concreet materiaal voorzien
- Tussenstappen voorzien
- Leerlingen elkaar laten helpen
- Binnenklasdifferentiatie: in opdracht, in tempo, in hoeveelheid
- Individuele opdrachten voor leerlingen
- Klas opsplitsen in groepen en inspelen op de noden van de leerlingen (samenwerking met leerlingenbegeleider)
- Twistklas
- ...

Betrokkenheid en communicatie:

Samen school maken → overleg en communicatie met alle betrokkenen, want iedereen heeft er baat bij om op een eerlijke en correcte manier te worden geïnformeerd.

Voorbeelden van interventies die op onze school worden genomen:

- Gesprekjes met de leerling zelf: wat ervaren zij als moeilijk, hoe komt het dat ze zich niet zo goed in hun vel voelen, ... We proberen ons in te leven in de leefwereld van onze kinderen en een band van vertrouwen op te bouwen.
- Communicatie met de ouders: oudercontacten, tingeling/agenda, schoolpoortcontacten, mail, ed. Nauwe samenwerking met de ouders ervaren wij als een groot pluspunt in het zorg dragen voor onze leerlingen
- Pré – MDO
- Zorgoverleg
- Overgangsgesprekken
- Info – avonden
- Feedback vb. op toetsen
- Baso fiche
- Duidelijke rapportering naar ouders (rapport met begeleidende brief)
- ...

Fase 1 : VERHOOGDE ZORG

Als we ondervinden dat de ontwikkeling van een leerling niet vlot verloopt, ondanks het creëren van een krachtige leeromgeving en de afstemming van de behoeften van de leerling dan bespreken we tijdens een zorgoverleg welke stappen we samen kunnen zetten om het ontwikkelingsproces een stimulans te geven. Leerkrachten uiten hun bezorgdheid t.o.v. de leerlingenbegeleider en samen wordt bekeken welke mogelijk stappen wij kunnen ondernemen.

ALLE leerlingen

De leerkracht gaat op zoek naar een manier om het onderwijsaanbod aan te passen aan de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling.

Afstemmen op de behoeften van de leerling

Via observatie en de analyse ervan proberen de leerkracht en leerlingenbegeleider meer informatie te verzamelen m.b.t. de positieve punten en de werkpunten van deze leerling. Op deze manier worden de behoeften van de leerling geformuleerd. Dit gaat om een gedeelde verantwoordelijkheid waarbij de leerkracht en zorgleerkracht nauw samenwerken.

Betrokkenheid en communicatie

Samen school maken → overleg en communicatie met alle betrokkenen, want iedereen heeft er baat bij om op een eerlijke en correcte manier te worden geïnformeerd.

De leerkracht zit samen met de leerlingenbegeleider om de onderwijsbehoeften te analyseren en hieraan acties te koppelen.

Er wordt gezocht naar oplossingen binnen de reguliere werking van de school.

Voorbeelden van interventies die op onze school worden genomen:

- De leerlingenbegeleider biedt hulp op vlak van extra inoefening, herhaling en verdieping.
- De leerlingenbegeleider biedt hulp in de klas, zodat de leerkracht de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kan bijstaan
- Extra inoefening via remediërings- en verdiepingsmateriaal
- Gedifferentieerd huiswerk
- Werken met een afsprakenkaart voor gedrag
- Socio – emotionele begeleiding door leerkracht en leerlingenbegeleider
- Leerlingen krijgen extra maatregelen om het gemeenschappelijk curriculum te kunnen volgen
- Redelijke aanpassingen
- ...

Fase 2 : UITBREIDING ZORG

Wanneer wij merken dat de maatregelen die werden genomen in Fase 1 niet voldoende zijn, dan gaan wij over naar Fase 2. De noden van deze leerling worden besproken op het zorgoverleg en op het MDO. Wij doen een beroep op de kennis van het CLB om deze leerling verder op weg te helpen. Na instemming van de ouders kan een leerling geobserveerd worden of kan er een testing gebeuren. Op basis van de adviezen van het CLB bepalen wij de individuele aanpak van de leerling. We bekijken wat haalbaar is binnen en buiten de klas.

ALLE leerlingen

We overleggen met alle betrokkenen hoe we de leeromgeving voor bepaalde leerlingen nog krachtiger en gericht kunnen maken. Dit wordt besproken op het MDO en genoteerd in het leerlingdossier en eventueel zorgplan (afhankelijk van de noden van het kind)

Afstemming op de behoeften van de leerling

Tijdens het overleg op het MDO wordt de hulpvraag voor de leerling besproken. We gaan deze hulpvraag analyseren en bekijken wat de volgende stappen kunnen zijn.

De betrokken personen gaan op zoek naar mogelijke differentiatiemaatregelen afgestemd op de behoeften van de leerling.

Betrokkenheid en communicatie

Na een overleg met de ouders wordt gevraagd aan het CLB om een handelingsgericht diagnostisch traject op te starten.

Het CLB bespreekt nadien haar adviezen met alle betrokken personen. We bekijken samen wat haalbaar is binnen en buiten de klas.

Als school staan wij in voor de zorg van leerlingen op de school. We overleggen met de ouders en leerling de specifieke maatregelen zoals compenseren en dispensereren en eventuele curriculumdifferentiatie.

Dispensereren betekent dat een leerling wordt vrijgesteld van bepaalde delen van het gemeenschappelijk curriculum zonder dat het behalen van het getuigschrift in het gedrang komt. Op deze manier voorkomen we dat een leerling afhaakt en zijn motivatie kan blijven behouden wanneer een bepaalde situatie te frustrerend wordt.

Wanneer er voor een leerling compenserende en/of dispenserende maatregelen worden genomen dan worden deze vermeld op de BaSo fiche, zodat een secundaire school ook op de hoogte wordt gebracht en hier verder kan op ingaan.

Niet alle leerlingen bereiken dezelfde leerdoelen of beheersen die op hetzelfde niveau. Voor sommige leerlingen kan de leerkracht alleen ingaan op de basis van de leerplannen. Op deze manier krijgen leerlingen meer tijd om de meest elementaire aspecten te beheersen. We spreken dan van curriculumdifferentiatie. Dit wordt steeds besproken met de ouders en de leerling zelf. Hierbij wordt ook besproken of het getuigschrift al dan niet in het gedrang komt.

Als school kunnen we in samenspraak met het CLB ouders adviseren om naschoolse externe hulp in te roepen vb.: logopediste, revalidatiecentrum, ed. De ouders beslissen of ze hierop ingaan. Wij streven naar een goede communicatie tussen alle partijen.

De overheid voorziet maatregelen voor de opvang van leerlingen met specifieke onderwijsnoden in het gewone basisonderwijs, zoals ondersteuningsaanbod.

Sommige leerlingen hebben nood aan extra uitdaging. Binnen een klasgroep kan goed uitgebouwde differentiatie tegemoet komen aan de verschillen tussen de leerlingen en hun onderwijsbehoeften.

Fase 3 : IAC

- Een individueel aangepast curriculum
- Langdurige en belangrijke problemen om het gemeenschappelijk curriculum te volgen
- Leerling voelt zich ongelukkig en de draagkracht van de school wordt overschreden
- Alleen als we geen resultaat in vorige fases ondervinden en in overleg met alle betrokken partijen, stappen we over naar een IAC

Leerlingenbegeleiding

Vier begeleidingsdomeinen:

Onderwijsloopbaan

- Aandacht voor hoofd – hart – handen bij elk kind. We proberen om aandacht te hebben voor de talenten van de leerlingen en elk kind positief te benaderen
- Kleuterschool: door een breed aanbod aan thema's, activiteiten en werkvormen kunnen alle kleuters hun gading vinden en hun talenten verder ontwikkelen

- Lagere school: door een breed aanbod aan onderwijs te geven doorheen de lagere school (taal, muzische, sport, sociale vaardigheden, wiskunde, wero, ICT, ed) krijgen we een beeld van wat de interesses van een leerling zijn en aan de hand hiervan kunnen we hun ondersteunen bij de studiekeuze
- 6L: specifiek werken aan studiekeuze door boekje 'Op stap naar secundair', bezoeken van secundaire scholen, BaSO fiche
- KVS, LVS en (pré)MDO: op deze manier geven de leerkrachten de info van de leerlingen door
- Samenwerking met CLB en externen
- Oudercontacten ☑ kleuters 2x/jaar, 3K extra voor schoolrijheidsproef, lager 3x/jaar, 6L oudercontact studiekeuze
- Kindcontacten
- Informele contacten met ouders

Psychisch en sociaal functioneren

(= de manier waarop de school haar leerlingen ondersteunt bij problemen van psychologische, sociale of emotionele aard)

- **Preventieve maatregelen:** kringgesprekken, onthaal, vriendschappen stimuleren, verjaardag vieren, schoolreglement en anti – pestbeleid kleeft in de agenda van elke leerling, speelplaatswerking, vergeet – mij – nietjes, positieve bevestiging, kinderparlement, meter-/peterschap, gesprekken met kinderen, afspraken binnen de klas en de school, gerichte communicatie met ouders (tingeling, agenda, mail (in)formele contacten), relationele vorming, aanvangsbegeleider, kindgesprek
- **Wat doen we als het fout loopt?** gesprekken met leerlingen en klasgesprek, nadenkertje, boom vol gevoelens, gesprek met ouders, samen naar oplossingen zoeken, stempelkaart, samenwerking met zorg en CLB

Preventieve gezondheidszorg

- Gezondheid en hygiëne: gezondheidsbeleid vb.: woensdag = fruitdag, water stimuleren, gezonde tussendoortjes, bewegingstussendoortjes, ochtendgym, temperatuur warme maaltijden, vergeet – mij – nietjes, stimuleren om handen te wassen, verluchten, aandacht voor Corona veiligheidsmaatregelen
- Samenwerking met CLB voor medisch onderzoek
- Milieu: stimuleren van gebruik van brooddoos en drinkbeker, geen aluminiumfolie, vergeet – mij – nietje, afvalbeleidsplan

Leren en studeren

- Evaluatie van leerlingen is een proces waarbij we de leerlingen zo goed mogelijk observeren om tot een algemeen beeld te komen en verder te begeleiden
- Dagelijkse observatiemomenten en interactie met de leerlingen
- Onderwijspraktijk aanpassen ifv de noden van de leerlingen
- Breed evalueren via: observaties in de agenda of schrift, foto's, werkstukjes, verslagjes
- Kleuters: Dudal, Toeters en Kontrabas

- Toetsen van de methode en zelfgemaakte toetsen
- Kindgerichte feedback op de werkjes en toetsen (zon, sticker, duim, geschreven tekstje, ed)
- Beloningssysteem
- LVS, IDP, AVI
- Foutenanalyse maken. Elke leerkracht heeft zijn eigen manier van observeren en registreren van moeilijkheden
- Differentiatie
- Bespreken van resultaten op (pré)MDO en verdere opvolging ervan
- Rapport ☑ Wat is er zichtbaar op het rapport? Punten, differentiatie en redelijke aanpassingen, sociale vaardigheden o.v.v. smileys, tekstje van lkr en directie

Begeleiden van kwetsbare leerlingen

Hoe begeleiden wij onze kwetsbare leerlingen?

- Begin schooljaar: in kaart brengen van kwetsbare leerlingen op vlak van leren door:
 - a. Overgangsgesprekken vorig schooljaar OF contact met de vorige school
 - b. Gerichtte observatie door de lkr tijdens de herhalingslessen
 - c. Test: LVS/AVI/Salto/ Wiskunde methode gebonden na Corona
- In de 1e plaats zorgen wij op onze school voor een krachtige leeromgeving en een veilig klasklimaat. Dit komt alle leerlingen ten goede, maar in het bijzonder leerlingen die het moeilijker hebben. We denken daarbij aan
 - a. Structuur aanbieden: dagritme, klasafspraken, takenbord, ed
 - b. Ruimte en mogelijkheid aanbieden, kansen creëren om tot leren te komen: vaste plaats in de klas, gebruik van verschillende hoeken, differentiatie in werkvormen, uitstappen/activiteiten, dagelijkse leven in de klas brengen, spelkoffers, studiebegeleiding, ed
 - c. Gevoel van veiligheid en geborgenheid bieden: klaslkr staat steeds klaar voor hun, team is open en gemakkelijk bereikbaar voor lln en ouders, iedereen kent iedereen, kindgesprekken voeren
 - d. Overleggen met elkaar: tips en tricks
 - e. Differentiatie en remediëring in de klas: drie sporen beleid (eventueel met samenwerking van leerlingenbegeleider)
- Leerlingen waarbij we merken dat de basiszorg niet voldoende is:
 - a. Communicatie met leerlingen en ouders
 - b. Passend aanbod aanbieden door: Redelijke aanpassingen in de klas (zie voorbeelden teams), curriculumdifferentiatie
 - c. Verhoogde zorg aanbieden in of uit de klas vb: differentiëren in tempo en hoeveelheid, waar staat mijn leerlingen + waar wil ik naartoe + hoe kan ik dit bewerkstelligen?
 - d. Zorgplan opstellen nav MDO
 - e. Samenwerking met externe hulpverleners
- Samenwerking met:
 - a. Ouders
 - b. CLB: 14 daags overleg met onthaalmedewerker
 - c. Externe hulpverleners zoals ondersteuners, reva, logo, ed

- Kwaliteitsvolle feedback: ons doel is om goede en gerichte feedback te geven op werkjes/toetsen/taken/mondeling/ ... -> deze feedback dient ontwikkelingsgericht te werken, leerlingen moeten ermee aan de slag kunnen. In 2020 – 2021 zetten we hier extra op in.

Onderwijs in tijden van Corona (2019-2020 + 2020-2021)

Fase 1 (voor paasvakantie '20)

- Ingezet op herhaling van geziene leerstof door gebruik te maken van digitale platformen en oefenbundels. Ervoor gezorgd dat elke leerlingen een aanbod kreeg, afhankelijk van het feit of ouders beschikken over digitale mogelijkheden of niet
- In kaart brengen van gezinnen die we moeilijk tot niet kunnen bereiken -> lkr proberen elke vorm van communicatie (telefoon, mail, praatbox, huisbezoek)

Fase 2 (na paasvakantie '20)

- Nieuwe leerstof wordt gegeven. In samenspraak met het team kiezen we voor wiskunde, Nederlands, schrift, Frans en LO. Leerlingen die Twist volgen krijgen nieuwe opdrachten. Bij de keuze van onderwijsdoelen wordt geopteerd voor de doelstellingen die ook een eindterm zijn en die het meest haalbaar zijn om van op afstand aan te brengen
- Sharepoint openbaar: er wordt gewerkt met dit digitale medium om les te geven en planning door te sturen (powerpoint, filmpjes en gesproken tekst)
- Mailverkeer met ouders
- Praatbox: In die de leerstof niet hebben begrepen worden door de juf extra begeleid, mogelijkheid tot vragen stellen, contact houden met klasgenoten

Fase 3 (school open voor bepaalde klassen)

- 1L, 2L en 6L worden in bubbels verwelkomd op de school
- Qua onderwijsdoelen maken wij dezelfde keuze als in fase 2 + herhaling van reeds aangeboden leerstof

Fase 4 (school open voor bepaalde klassen) KL??

- 3L, 4L en 5L worden in bubbels verwelkomd op de school
- Qua onderwijsdoelen maken wij dezelfde keuze als in fase 2 + herhaling van reeds aangeboden leerstof
- In deze periode komt ook nog steeds 1L-2L-6L naar school – klassen komen op vaste dagen

Feedback aan leerlingen en ouders

- lkr bekijken wie welke opdrachten heeft gemaakt en contacteren ouders van leerlingen bij wie het thuiswerk niet goed verloopt
- Kwetsbare gezinnen: hier wordt extra ingezet op communicatie met ouders
- Digitaal oudercontact einde schooljaar: voor alle leerlingen

Leerlingenevaluatie

- Herhaling van reeds aangeboden lessen: bekijken welke leerinhouden zijn gekend + welke nog dienen geremedieerd te worden
- Fase 3: korte toetsen aanbieden, zonder deze te rapporteren (behalve 6L)

- Overgangsgesprekken: Ikr bespreken elke leerling (situatie voor en tijdens Corona)

Praktische verdeling van zorguren:

Verdeling zorguren schooljaar 2017 – 2018

- SES lestijden worden aangewend als peuterklas (zie verantwoording)
- Bernadette en Kathleen hebben dit schooljaar in elke klas ondersteuning geboden bij de uitwerking van 'sterke dieren' → op deze manier wordt dit geïmplementeerd in de volledige school

Verdeling zorguren schooljaar 2018 – 2019

- SES lestijden worden aangewend als peuterklas (zie verantwoording)
- Burst: 5L is een klasgroep die meer ondersteuning vraagt, wat ook zichtbaar is binnen het uurrooster van zorg

Verdeling zorguren schooljaar 2019 – 2020

- SES lestijden worden aangewend als peuterklas (zie verantwoording)
- Burst: 4L en 6L zijn klasgroepen die meer ondersteuning vragen, wat ook zichtbaar is binnen het uurrooster van zorg.
- Burst: 2L en 3L worden op vrijdag VM ondersteund op vlak van remediëring: waar kunnen we de leerlingen helpen met leerstof die de voorbije week werd aangebracht?
- Twistklas: wekelijks

Verdeling zorguren schooljaar 2020 – 2021

- SES lestijden worden aangewend als peuterklas (zie verantwoording)
- Twistklas: wekelijks
- 5L is een klasgroep die meer ondersteuning vraagt, wat ook zichtbaar is binnen het uurrooster van zorg
- Lessenrooster wordt mogelijks aangepast doorheen het schooljaar naar gelang de noden. Inzetten op zowel preventie als remediërend werken.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Bouwstenen zorg vanuit zorgvademecum
- Bijlage 2: Concrete uitwerking fases zorgcontinuüm (leidraad voor (pré)-MDO) (PV 2020) (PV 2015)
- Bijlage 3: Tien bewegingen van pedagogisch project
- Bijlage 4: Professionalisering ifv zorg